

11.17x18.32	1	2	עמוד ב	'הארץ - חלק ב	10.05.2006	9045912	מסי
מוסד שמואל נאמן - 85300							

פרשת דרכים בפלשתין

האפשרות הסבירה ביותר היא הפיכה צבאית יזומה על ידי פתח

מאת משה אלעד

את אש"ף ב"אחותו", בממשל שיהיה ישר דרך ואמין, אבל הוא לא צפה שהעולם כולו יעמוד מול חמאס וימנע ממנו בשל כך אפילו פת לחם. באיחור מה שואל הרחוב הפלשתיני את השא"ף: מדוע לא היה אפשר ליצור ממשל שיהיה גם אזרחי-חילוני וגם ישר דרך?

הטלטלה שעוברת על החברה הזאת היא חסרת תקדים. זו שהיתה במרחק של פסיעה ממדינה עצמאית מוצאת עצמה כעת במעורבות חברתית ובמצור כלכלי ופיננסי קשה. לפלשתינאים זו פרשת דרכים לא מוכרת שאפשרויות המוצא ממנה הן שלוש:

הראשונה, באין ממשל מרכזי עלולה האנדר-רלמוסיה השלטונית לגרום למצב שבו אין דין ואין דיון, ואיש הישר בעיניו יעשה. השנייה, קנטוניזציה של דיארוכים – היוצרות קנטונים אוטונומיים שישלטו על ידי דיארוכים, מעין שליטים אזוריים שמשלבים סמכות חמולתית ויכולת להחזיק מיליציות חמושות חוצות מפלגות וארגונים. כך, לדוגמה, ג'בריל רג'וב ישלוט בחברון, מוחמד דחלאן ואנשיו ישלטו בעזה, והשלישית, שהיא אפשרות יותר ויותר נראית לעין – הפיכה צבאית ואזרחית יזומה על ידי ראשי פתח בתמיכת מנגנוני הביטחון ובהסכמה שקטה של ישראל והמערב לתפיסה מחדש בכוח של השלטון.

המערב, ישראל וגם הפלשתינאים עצמם מבינים שקל יותר לגרום לאש"ף לשפר את התנהגותו המוסרית מאשר לגרום לחמאס לבטל את אמנתו ולהכיר בישראל.

המהפכה בוא תבוא. נכון, כנראה לא תהיה זו מהפכה אלא רק הפיכה, וכנראה היא לא תהיה נגד הישות הציונית, כפי שרוד שלם של פלשתינאים חלם עליה, אלא רק מול השקיקה מחמאס, אבל אולי רק היא תוכל לגאול את החברה הפלשתינית ממצבה הקשה.

הכתב הוא אל"מ (מ"ל), שימש בתפקידים בכירים בשטחים וכיום עוסק במחקר במוסד שמואל נאמן בטכניון

"אלת'ורה חטא אל נצר" ("מהפכה עד הניצחון") היתה ועודנה סיסמת הקרב המפורסמת של ארגון פתח. יש אומרים שסיסמה זו, שבשנות ה-70 הציתה את דמיונם של מיליוני פלשתינאים בעולם, נהגתה על ידי יאסר ערפאת עצמו, שקרא להתגייסות ההמונים הפלשתיניים למאבק המזוין נגד הישות הציונית. הוא הורה לחתום בשלוש המלים האלה כל מסמך מטעמו או מטעם תנועת פתח, כדי להטמיע את הרעיון ששחרור פלשתין הוא מהפכה שתבוא רק דרך המאבק המזוין. ערפאת השתמש גם במונח "שקיקה", האחות המכובדת, כשהתייחס לתנועת חמאס, השותפה לשחרור הארמות. אלא שעם השנים השתבש להם משהו,

הטלטלה שעוברת על החברה הפלשתינית היא חסרת תקדים

לפלשתינאים. הסכם אוסלו מצא את ערפאת ואנשיו לא מוכנים. שנים הבטיח אש"ף מלחמת שחרור, אבל את מוביט שטחה של פלשתין הוא זכה לקבל ללא מהפכה ואף מבלי שאנשיו נאלצו לירות כרוד אחד. ערפאת הבטיח ששלטון אש"ף יהיה בלעדי וארוך ימים, והנה רק עשור חלף וכבר קמה לו אופוזיציה דתית רדיקלית בדמות השקיקה, האחות מהחמאס המדיחה אותו מהשלטון.

גם לציבור הפלשתיני בשטחים השתבשו העניינים. זה שבסך הכל רצה לשפר את איכות חייו עובר בשנים האחרונות טלטלה עזה. הובטח לו ממשל תקין, אבל זה נהפך חיש מהר למושחת ונקלה, שרק הכביד עולו על התושב. כאקט של ענישה, החליט הציבור הזה להחליף